

POSTANOWIENIE

Dnia 18 lutego 2014 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Ryszard Małecki

Sędziowie: SSO Beata Woźniak

SSO Anna Czarnecka /spr./

po rozpoznaniu w dniu 18 lutego 2014 r. w Poznaniu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku Zakładu (...)z siedzibą w W.I Oddział w P., (...)w P.

przy uczestnictwie dłużników R. S. oraz L. S.

o nadanie klauzuli wykonalności administracyjnym tytułom wykonawczym

na skutek zażalenia Zakładu (...)

od punktu 2 postanowienia Sądu Rejonowego Poznań – Stare Miasto w Poznaniu z dnia 31 lipca 2013r.

sygn. akt: II Co 4509/13

p o s t a n a w i a:

uchylić zaskarżone postanowienie w zakresie punktu 2 i sprawę w tej części przekazać Sądowi Rejonowemu Poznań – Stare Miasto w Poznaniu do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego.

/-/ SSO B. Woźniak/-/ SSO R. Małecki/-/ SSO A. Czarnecka

UZASADNIENIE

We wniosku złożonym do Sądu Rejonowego Poznań – Stare Miasto w Poznaniu wnioskodawca Zakład (...), I Oddział w P.domagał się nadania klauzuli wykonalności administracyjnym tytułom, wykonawczym z dnia 17.04.2011r. nr KM-(...)- KM (...)wystawionym przez Zakład (...)I Oddział w P.przeciwko dłużnikowi R. S.oraz nadania klauzuli wykonalności przedmiotowym tytułom wykonawczym przeciwko małżonkowi dłużnika L. S.. W uzasadnieniu wskazano, że wierzyciel składa powyższy wniosek w celu prowadzenia postępowania egzekucyjnego z nieruchomości dłużnika położonej w S., przy ul. (...), dla której Sąd Rejonowy (...)w P.V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą KW nr (...).

Zaskarżonym postanowieniem wydanym w dniu 31 lipca 2012 r. Sąd Rejonowy Poznań-Stare Miasto w Poznaniu nadał klauzulę wykonalności administracyjnym tytułom wykonawczym wystawionym dnia 17.04.2013 r. przez Zakład (...)I Oddział w P.Inspektorat w P.przeciwko dłużnikowi R. S.o numerach nr KM – (...), KM – (...), KM – (...)(punkt 1), oddalił wniosek o nadanie klauzuli wykonalności wymienionym administracyjnym tytułom wykonawczym przeciwko małżonkowi dłużnika L. S.(punkt 2), nakazał ściągnąć od dłużnika na rzecz Skarbu

Państwa – Sądu Rejonowego Poznań – Stare Miasto w Poznaniu kwotę 50,00 zł tytułem zwrotu opłaty sądowej, od której uiszczenia zwolniony był wnioskodawca (punkt 3).

W uzasadnieniu Sąd Rejonowy w pierwszej kolejności rozważał, czy przedmiotowym administracyjnym tytułom wykonawczym możliwe jest w ogóle nadanie sądowej klauzuli wykonalności. Po przeprowadzeniu rozważań w tym przedmiocie Sąd uznał, że Zakład (...) ma prawo wykonywania wyboru drogi egzekucji administracyjnej lub sądowej tylko w przypadku składek na ubezpieczenie społeczne, zdrowotne i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.

Dalej zważył, że przepis art. 784 k.p.c. przewiduje możliwość nadania sądowej klauzuli wykonalności tytułowi pochodzącemu od organu administracji państwowej. Nie zawiera on jednak dyrektyw uprawniających Sąd do badania tytułu administracyjnego pod względem merytorycznym (w tym pod względem ewentualnych ograniczeń co do zakresu odpowiedzialności dłużnika lub jego małżonka). Mając to na względzie i jedynie formalny charakter postępowania klauzulowego, kognicja sądu w tym konkretnym postępowaniu ograniczona jest to badania pod względem formalnym istnienia tytułu wykonawczego, tj. czy dołączony do wniosku tytuł wykonawczy zawiera elementy wymienione w art. 27 § 1 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Załączone do wniosku administracyjne tytuły wykonawcze spełniały zdaniem Sądu wymogi formalne z art. 27 § 1 cytowanej ustawy.

W tej sytuacji dopuszczalne było nadanie sądowej klauzuli wykonalności administracyjnym tytułom wykonawczym wydanym przeciwko dłużnikowi R. S..

Jako bezzasadny Sąd ocenił natomiast wniosek o nadanie klauzuli wykonalności administracyjnym tytułom wykonawczym przeciwko małżonce dłużnika L. S..

Zauważył, że zgodnie z art. 27c ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, jeżeli egzekucja ma być prowadzona zarówno z majątku wspólnego zobowiązanego i jego małżonka, jak i z ich majątków osobistych, tytuł wykonawczy wystawia się na oboje małżonków. Wobec tego organ administracyjny ma obowiązek wystawienia tytułu wykonawczego przeciwko obojgu małżonkom (vide: poz. 432 tytułu wykonawczego KM – (...), poz. 432 tytułu wykonawczego KM – (...), poz. 432 tytułu wykonawczego KM – (...)). Podstawą odpowiedzialności materialnej małżonka dłużnika jest art. 29 § 1 ordynacji podatkowej w zw. z art. 46 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Przepisy te stanowią uregulowanie szczególne w stosunku do ogólnego reżimu odpowiedzialności małżonków za długi zaciągnięte przez jednego z nich (przewidzianego w art. 41 § 1 i 2 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego). W szczególności nie uzależniają one odpowiedzialności małżonka dłużnika z majątku objętego wspólnością ustawową od okoliczności zaciągnięcia zobowiązania przez dłużnika za zgodą drugiego z małżonków. W konsekwencji Sąd stanął na stanowisku, że nie jest uprawnione badanie przez Sąd wniosku wierzyciela w kontekście normy z art. 787 kpc.

Od powyższego postanowienia zażalenie wywiódł Zakład (...) z siedzibą w W.I Oddział w P., zaskarżając postanowienie w punkcie 2 i domagając się jego zmiany poprzez nadanie i doręczenie klauzuli wykonalności przeciwko małżonkowi dłużnika, zgodnie z wnioskiem z dnia 8 lipca 2013 r.

Zaskarżonemu postanowieniu skarżący zarzucił naruszenie art. 923¹ § 1 k.p.c. ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego oraz art. 26 § 1 i 2 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji w zw. z § 5 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 22 listopada 2001 r. w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji przez odmowę nadania klauzuli wykonalności przeciwko małżonkowi dłużnika z powodu niewystawienia tytułu wykonawczego na oboje małżonków.

W uzasadnieniu skarżący wskazał, że zgodnie z art. 923¹ § 1 k.p.c., tytuł wykonawczy wystawiony przeciwko osobie pozostającej w związku małżeńskim stanowi podstawę do zajęcia nieruchomości wchodzącej w skład

majątku wspólnego, jednakże dalsze czynności egzekucyjne są dopuszczalne na podstawie tytułu wykonawczego wystawionego przeciwko obojgu małżonkom. Z uwagi na brzmienie tego przepisu, zdaniem żalącego, nie jest konieczne wystawianie osobnych tytułów wykonawczych przeciwko dłużnikowi i jego małżonkowi. Dla prowadzenia sądowej egzekucji należności określonych w art. 24 ust. 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych konieczne jest, aby administracyjny tytuł wykonawczy został wystawiony zgodnie z obowiązującymi regułami dla wystawiania tych tytułów, a nadto sądową klauzulę wykonalności. Tytuły wykonawcze załączone do wniosku zostały wystawione wg wzoru wymienionego w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 22 listopada 2001 r. w celu uczestniczenia w planie podziału sumy uzyskanej z egzekucji nieruchomości o nr KW (...)stanowiącej przedmiot ustawowej wspólności majątkowej R. S.i L. S.. Dłużnikiem (...)jest R. S., który został wskazany w pozycji 10 każdego tytułu jako osoba zobowiązana. W poz. 9 zaznaczono kwadrat „małżeństwo” wpisując w poz. 432 każdego z tytułów wykonawczych imię i nazwisko małżonki dłużnika, która nie posiada zadłużenia wobec (...). W przekonaniu żalącego, wystawienie odrębnych tytułów wykonawczych przeciwko L. S.spowodowałoby bezpodstawne uczynienie z niej osoby zobowiązanej i to wbrew definicji wynikającej z art. 1a pkt 20 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. Reasumując (...)stanął na stanowisku, że załączone do wniosku administracyjne tytuły wykonawcze spełniają wymogi niezbędne do nadania klauzuli wykonalności przeciwko L. S..

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie okazało się uzasadnione.

Kognicja Sądu rozpoznającego wnioski o nadanie klauzuli wykonalności administracyjnemu tytułowi wykonawczemu obejmuje badanie uprawnień wnioskodawcy co do żądania nadania sądowej klauzuli wykonalności oraz czy przedłożony tytuł egzekucyjny spełnia warunki formalne w rozumieniu art. 27-27c ustawy z dnia 17 czerwca 1966 roku o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2012r., poz. 1015). Zgodnie z art. 27c ww. ustawy jeżeli egzekucja ma być prowadzona zarówno z majątku wspólnego zobowiązanego i jego małżonka, jak i z ich majątków osobistych, tytuł wykonawczy wystawia się na oboje małżonków.

Przedłożone przez wnioskodawcę administracyjne tytuły wykonawcze dotyczyły należności, których egzekucja mogła być skierowana także do majątku małżonka dłużnika. Zgodnie natomiast z treścią art. 24 ust. 2 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2009r., nr 205, poz. 1585 ze zm.), składki oraz odsetki za zwłokę, koszty egzekucyjne, koszty upomnienia i dodatkowa opłata, zwane dalej "należnościami z tytułu składek", nieopłacone w terminie, podlegają ściągnięciu w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji lub egzekucji sądowej. Z kolei stosownie do art. 31 ww. ustawy w zw. z art. 29 § 1 z dnia 27 sierpnia 1997 roku - Ordynacja podatkowa (t.j. Dz. U. z 2012r., poz. 749 ze zm.), w przypadku osób pozostających w związku małżeńskim odpowiedzialność obejmuje majątek odrębny podatnika oraz majątek wspólny podatnika i jego małżonka.

Wnioskodawca domagał się nadania klauzuli wykonawczej przedstawionym tytułom wykonawczym przeciwko małżonkom: R. S. i L. S. (k. 2). Analizując pod względem formalnym przedłożone przez wnioskodawcę administracyjne tytuły wykonawcze stwierdzić należało, że wymieniono w nich jako zobowiązanego obok dłużnika także jego małżonka. Zgodnie bowiem z załącznikiem nr 4 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 22 listopada 2001 roku w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2001r., nr 137, poz. 1541) stanowiącego wzór tytułu wykonawczego, załączonego przez wnioskodawcę do wniosku wynika, że w przypadku, gdy wystawia się administracyjny tytuł wykonawczy na wspólne zobowiązanie małżonków w pozycji nr 9 zakreśla się kwadrat nr 1 „małżeństwo” (przypis 2 na stronie 1). Jeżeli w pozycji nr 9 zaznaczono kwadrat numer 1, w pozycji nr 10 wpisuje się dane dowolnie wybranego współmałżonka (przypis w polu nr 10). W przypadku, gdy w pozycji nr 9 zakreślono kwadrat nr 1, to dane identyfikujące współmałżonka osoby wskazanej w pozycji nr 10 wpisuje się na stronie 5 i 6 w rubryce N.

W konsekwencji, Sąd Rejonowy błędnie uznał, że nie jest możliwe nadanie sądowej klauzuli wykonalności na małżonków, skoro jako podmioty zobowiązane zostali wskazani zarówno R. S. jak i L. S.. Z kolei przepis art. 787 k.p.c.

nie znajduje w niniejszej sprawie zastosowania – nie został on nawet wskazany przez wnioskodawcę we wniosku przy uzasadnianiu jego podstawy prawnej.

Mając powyższe na uwadze, stwierdzić należy, że Sąd Rejonowy nie rozpoznał istoty sprawy i dlatego na podstawie art. 386 § 4 k.p.c., 397 § 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. oraz art. 108 § 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., Sąd Okręgowy w zakresie objętym zaskarżeniem orzekł, jak w sentencji.

Rozpoznając sprawę, Sąd Rejonowy ponownie oceni wniosek w zakresie nadania klauzuli na tytuł wykonawczy wystawiony **przeciwko małżonkom**, uwzględniając powyższe zalecenia.

/-/ SSO B. Woźniak/-/ SSO R. Małecki/-/ SSO A. Czarnecka